

4. Sınıf

Defter Notları

7. Hafta

Türkçe
(Kısa Çizgi-Uzun Çizgi)

Matematik
(Zihinden Toplama-Toplama Problemler)

Fen Bilimleri
(Sağlıklı Yaşam ve Besinlerin Önemi)

Sosyal Bilgiler
(Kurtuluş Destanımız)

www.mustafakabul.com

Noktalama İşaretleri

1-NOKTA: (.) Yazı yazarken en çok kullanılan noktalama işaretidir.

- Tamamlanmış cümlelerin sonuna konur.

Örnek: Türkiye'nin başkenti Ankara'dır.

Hakan arabaya doğru koştu. Kapısını açtı. Bindi.

- Sıra bildiren sayıların sonuna konur.

Örnek: Okuma yarışında 1. oldum.

Biz bu evin 3. katında oturuyoruz.

- Tarihlerde gün, ay ve yıl arasına konur.

Örnek: Kardeşim 15.09.2020 tarihinde doğmuş.

Atatürk 10.11.1938 tarihinde vefat etmiştir.

- Kısaltma sözcüklerinin sonuna konur.

Örnek: Dr. Ayhan beni muayene etti.

Yarın Yenigün Mah.e taşınacağız.

Ap. İng. tel. Prof. İst. dk.

2-VİRGÜL (,)

- Eş görevli sözcüklerin arasına konur.

Örnek: Pazardan elma, armut, muz ve nar aldım.

Ali, Ayşe ve Erhan en yakın arkadaşlarımdır.

Kahvaltıda bal, yumurta, zeytin, peynir yedim.

- Sıralı cümlelerin arasına konur.

Örnek: Elif sınıfa girdi, sırasına oturdu, kitabını çıkardı, öğretmeni bekledi.

Murat formasını çıkardı, elini yıkadı, yemeğini yedi.

- Anlam karışıklığına neden olacak kişi isimlerinin arasına konur.

Örnek: Mehmet, öğretmeni gördü.

Ayten, Can'ın kalemini almış.

- Hitap sözcüklerinden sonra konur.

Örnek: Değerli öğretmenim,

Sevgili öğrenciler,

- Konuşma cümlesinde konuşma bitince kullanılır.

Örnek: - Ankara'ya ben de gideceğim, dedi.

- Hiç güneşin doğuşunu gördün mü, diye sordu.

- Pekala, ben de alabilirim, dedi.

- Konuşma cümlesinden önce bitmemiş cümlelerde kullanılır.

Örnek: Öğretmen gülümseyerek Ayşe'ye,

- Neden böyle yaptın, diye sordu.

3-SORU İŞARETİ (?)

- Sadece cümlenin sonuna konur.

Örnek: Ne zaman geldiniz?

Yağmur yağınca ne olmuş?

Türkiye'nin resmi dili nedir?

- Soru ekleri olan -mı -mi ayrı yazılır.

Örnek: Okula geldi mi? Kalemimi gördünüz mü?

Bu akşam bize gelecek misiniz? Yorgun musunuz?

- Soru soran konuşmalardan sonra cümle devam ediyorsa soru işareti konulmaz.

Örnek: - Saat kaç, diye sordu.

- Nasılsınız, diye sordu.

4-ÜNLEM İŞARETİ (!)

- Seslenme, sevinç, korku, şaşırma, acıma, coşku gibi ani duyguları anlatan sözcüklerin sonuna konur. Ünlem işaretinden sonra cümle büyük harfle başlar.

Örnek: Komşular! Koşun, gelin! (seslenme)

Ey Türk gençliği! (seslenme)

Aaa! Bu da ne böyle? (şaşıklık)

Yazık ya! Keşke yapmasalardı. (acıma)

Ahh! Elime iğne battı. (canı yanma, bağırma)

Yaşasın! Beden eğitimi dersine çıkıyoruz. (sevinç)

Baksana bana! Sen kendini ne sanıyorsun? (kızgınlık)

- Ünlem sözcüklerinden sonra virgül de konulabilir. Virgül kullanılırsa cümlelerin sonunda ünlem işareti kullanılır.

Örnek: Eyvah! Yine geç kaldım.

Eyvah, yine geç kaldım.

İmdat! Yardım edin.

İmdat, yardım edin!

Of ya! Kalemimi kaybettim.

Of ya, kalemimi kaybettim.

5-KESME İŞARETİ (·)

- Özel isimlerden sonra gelen ekleri ayırmak için kullanılır. İnsan isimleri, hayvanlara verilen özel isimler, yer isimleri, gök cisimlerinin isimleri, dil isimleri, millet isimleri, din isimleri, bayram isimleri, film isimleri, kitap isimleri özel isimdir.

Örnek: Bugünden itibaren Murat'ı kaptan seçiyoruz.

Kedimiz Minnoş'un tüyleri dökülmeye başlamış.

Tatilde Antalya'ya gideceğiz.

Dağcılar Ağrı Dağı'nın zirvesine tırmandılar.

Van Gölü'nün suyu sodalı olduğu için içilmez.

Yarın Yenigün Mahallesi'ne taşınacağız.

Hülyalar Gül Apartmanı'nda oturuyorlar.

Dünya, Güneş'in etrafında dolanır.

Yarın okulda Cumhuriyet Bayramı'nı kutlayacağız.

Sinemada Örümcek Adam'ı seyrettik.

Törende İstiklal Marşı'nı coskuyla söyledik.

Hafta sonunda Pamuk Prenses'i okuyup bitirdim.

- Sayılardan ve tarihlerden sonra gelen ekleri ayırmak için kullanılır.

Örnek: Ahmet tahtada 20'yi 5'e böldü.

Maçta 3'üncü golü kim atmış?

Atatürk 1881'de Selanik'te doğmuş.

Sabah zili saat 09.30'da çalıyor.

- Bazı kısaltmalardan sonra gelen ekleri ayırmak için kullanılır.

Örnek: Bu akşam TRT'de çok güzel bir film varmış.

Teyzem THY'ye ait bir uçakla gelecekmiş.

Sınıfça TBMM'ye gezi düzenledik.

Sabah zili saat 09.30'da çalıyor.

- Özel isimlere gelen -lar, -ler çoğul ekleri kesme işareti ile **AYRILMAZ**.

Örnek: Hülyalar da bize gelecekmiş.

Çocuk yüreyerek ta İstanbullara kadar yürümüş.

Ayşelerin evi bizim evden daha yüksekmiş.

- Kurum isimlerine gelen ekler kesme işareti ile **AYRILMAZ**.

Örnek: Kardeşim Atatürk İlkokuluna başlayacak.

Antalya Eğitim Hastanesine gideceğiz.

Üsküdar Kaymakamlığında kaymakam beyle ropörtaj yaptık.

- Hangi şehirli olduğunu bildiren sözcüklerden sonra gelen ekler kesme işareti ile **AYRILMAZ**.

Örnek: Öğretmenimiz Konyalıymış.

Ben Trabzonluları çok severim.

Malatyalılar sözünün eri insanlardır.

Vanlıların yaptığı otlu peynir muhteşem olur.

6-KISA ÇİZGİ (-)

- Satır sonuna sığmayan sözcükleri hecelere ayırmak için kullanılır.

Örnek:

Bugün televiz-

yondaki filmi izlemeyi unuttum.

İstiklal Marşı'nı söyle-

dikten sonra herkes evlere dağıldı.

- Sözcükleri hecelerine ayırmak için kullanılır.

Örnek: şef-ta-li ha-nı-me-li il-ko-kul bil-gi-sa-yar

- Birbiriyle ilişkili benzer iki sözcük arasına konur.

Örnek: Ankara-İstanbul uçağı havaalına indi.

Türk-Yunan ilişkileri yine çıkmaza girdi.

Galatasaray-Fenerbahçe maçı hafta sonunda oynanacak.

Parka birden 3-4 yabancı çocuk geldi.

Okuduğum kitap 35-36 sayfaydı.

7-UZUN ÇİZGİ (KONUŞMA ÇİZGİSİ) (-)

- Metinde karşılıklı konuşmaların başında kullanılır.

Örnek: - Bu hediyeı sana aldım.

- Gerçekten mi? Çok teşekkür ederim. Ne aldın?

- Kutuyu açarsan görürsün.

Pelin kutuyu açınca şaşırdı. Arda'ya,

- Bana bunu mu aldın, diyerek kızdı.

8-TIRNAK İŞARETİ (" ")

- Bir cümle içinde geçen konuşma tırnak içinde gösterilir.

Örnek: Hasan içeri girince herkes "Günaydın!" dedi.

Annem gülümseyerek "Nasılsınız?" dedi.

Pamuk Prenses cüceleri görünce "Aman Allah'ım!" diye bağırdı.

- Bir cümle içinde vurgulanmak istenen sözcükler tırnak içinde gösterilir.

Örnek: Hafta sonunda "Küçük Prens" kitabını okudum.

Siz hiç "sucuklu yumurta" yediniz mi?

Hayatımızdaki en değerli sözcük "anne" değil midir?

9-İKİ NOKTA (:)

- Örnekleme cümlesinde kullanılır.

Örnek: En sevdiğim meyveler : elma, armut, muz ve nardır.

Tatilde gezdiğim bazı şehirler: Ankara, İstanbul, Bursa

Bakkaldan birçok şey aldım: peynir, zeytin, yumurta.

- Karşılıklı konuşmalarda konuşan kişiden önce kullanılır.

Örnek: Ahmet:

- Kim o?

Mehmet:

- Ne oldu? Neden geldin?

10-ÜÇ NOKTA (...)

- Bitmemiş, yarım kalmış cümleleri anlatırken kullanılır.

Örnek: Bundan sonra bize gereken bir uçurtma...

Her tarafta beybeyaz kar...

Ahmet'in yaptıklarını bir bilerseniz...

- Örneklemelerde örneklerin devam etmesi durumunda kullanılır.

Örnek: En güzel yazı yazarlar: Ali,Ahmet,Ayhan,Ayten...

En güzel şehirlerimizden bazıları: Konya, Bursa, Antalya...

Annem yine döktürmüştü: köfte, salata, tavuk...

Zihinden Toplama İşlemi

→ **1.Yöntem:** Toplananların basamak değerlerini toplarız.

$$\begin{array}{r} 4563 \\ + 1425 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array} \quad \begin{array}{r} \longrightarrow 3000 \quad 400 \quad 30 \quad 6 \\ + 5000 \quad 200 \quad 40 \quad 2 \\ \hline 8000 \quad 600 \quad 70 \quad 8 \end{array} \quad \longrightarrow \quad \boxed{8678}$$

$$\begin{array}{r} 7086 \\ + 2303 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3436 \\ + 5242 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

→ **2.Yöntem:** Toplananları ikişer grupta yaparız.

$$\begin{array}{r} 4637 \\ + 3509 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array} \quad \begin{array}{r} 46 \\ + 35 \\ \hline 81 \end{array} \quad \begin{array}{r} 37 \\ + 09 \\ \hline 46 \end{array} \quad \longrightarrow \quad \boxed{8146}$$

$$\begin{array}{r} 2355 \\ + 4235 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7842 \\ + 615 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

Toplama İşlemi Problemler

Problem-1: Bir fırıncı pazartesi günü 2569 ekmek, ikinci gün ise birinci günden 696 ekmek fazla satıyor. İki günde toplam kaç ekmek satmıştır.

Pazartesi	Salı	2569	2569	pazartesi
2569 ekmek	2569'dan 696 fazla	$\begin{array}{r} 2569 \\ + 696 \\ \hline 3265 \end{array}$	$\begin{array}{r} 2569 \\ + 3265 \\ \hline 5834 \end{array}$	salı toplam

Problem-2: Atatürk İlkokulunda 1536 öğrenci vardır. Cumhuriyet İlkokulunda ise Atatürk İlkokulundan 287 öğrenci fazladır. İki okulda toplam kaç öğrenci vardır?

Atatürk İO	Cumhuriyet İO	1536	1773	Atatürk İO
1536 öğrenci	1536'dan 237 fazla	$\begin{array}{r} 1536 \\ + 237 \\ \hline 1773 \end{array}$	$\begin{array}{r} 1773 \\ + 1536 \\ \hline 3309 \end{array}$	Cumhuriyet İO Toplam

Problem-3: Mert mağazadan tanesi 560 liradan 2 tane kazak, tanesi 275 liradan 3 tane tişört aldı. Kaç lira ödemesi gerekir?

Problem-4: Çeltikçi Mahallesi'nde 3685 kadın, 3490 erkek, kadınlardan 2560 fazla çocuk yaşamaktadır. Çeltikçi Mahallesi'nde kaç kişi yaşamaktadır?

BESİNLERİN ÖNEMİ

Sağlığımız için tüketeyeğimiz besinleri taze ve doğal olmasına dikkat etmeliyiz. Mevsime uygun meyve ve sebzeleri tüketmeliyiz. Besinler saklama koşullarına uygun olmalıdır.

1- Taze ve doğal olmalıdır.

- Güvenli yerlerden almalıyız.
- Almadan önce rengini, kokusunu, tadını, şeklini, ambalajını, son kullanma tarihini kontrol etmeliyiz.
- Paketli ürünlerde TSE damgası veya Tarım Bakanlığının amblemi olmalıdır.
- Tüketebileceğimiz miktarda almalıyız.
- Buzdolabında ya da uygun koşullarda saklamalıyız.
- Katkı maddesi yoğun olan besinlerden (şekerler, paket meyve suları, meyveli yoğurtlar, çikolata, margarin, ketçap, mayonez ...) uzak durmalıyız.
- Meyve ve sebze hariç üstü açık, paketlenmemiş besinler alınmamalıdır.

2- Temiz olmalıdır.

- Besinleri tüketmeden önce suyla yıkamalıyız.
- Besinlerin üzerinde bulunan toz, kimyasal gübreler, yağlar sirkeli suda bekletilerek temizlenmelidir.
- Yere düşen tatlı, yumuşak, açıkta kalmış yiyecekler yenmemlidir.

3- Mevsimine uygun olmalıdır.

- Meyve ve sebzeleri mevsiminde tüketmeliyiz.
- Mevsim dışında tüketilecek meyve ve sebzeler dondurucuda saklanabilir. Konservesi yapılabilir.

MİLLİ MÜCADELEMİZ

- 1923 yılında şimdiki devletimiz olan Türkiye Cumhuriyeti devleti kuruldu.
- Türkiye Cumhuriyeti'nden önce Osmanlı Devleti vardı. Osmanlı Devleti de bizim devletimizdir.
- Osmanlı Devleti dünyanın en büyük ve en güçlü devletlerinden biriydi. Asya, Avrupa ve Afrika'da toprakları vardı.
- 1914 yılında 1. Dünya Savaşı başladı. Osmanlı Devleti de bu savaşa katıldı. İngiltere, Fransa, İtalya, Rusya, Yunanistan, Ermenistan (İtilaf devletleri) ile savaştı. Ancak Osmanlı Devleti bu savaşı kaybetti. 1918 yılında savaş bitince düşman ülkeler Osmanlı Devleti'ni işgal ettiler. İşgal edilen yerler:
 - İngilizler : İstanbul, Çanakkale, Musul, Kerkük
 - Fransızlar : Adana, Maraş, Antep, Urfa
 - İtalyanlar : Antalya, Muğla, Aydın, Denizli
 - Yunanlar : İzmir, Manisa
 - Ermeniler : Kars
- Yurdumuzun düşmanlardan kurtarılması için yurdumuzun her yerinde (Maraş, Urfa, Antep, İzmir, Aydın, Manisa...) direniş başladı.
- Mustafa Kemal Kurtuluş savaşı'nı başlatmak ve düzenli bir ordu kurmak için 1919 yılında önce Samsun'a daha sonra Amasya, Erzurum ve Sivas'a gitti. Buralarda kongreler yaptı. En son Ankara'ya giderek TBMM'yi açtı. Mustafa Kemal meclis başkanı seçildi.
- Ülkemiz düşmanlara karşı 3 cephede mücadele etti.
 - Doğu Cephesi (Ermenilere karşı)
 - Güney Cephesi (Fransızlara karşı)
 - Batı Cephesi (Yunanlara karşı)
- Her cephede milletimiz düşmanlara karşı mücadele ederken sayısız kadın ve erkek kahramanlarımız da çıkmıştır.

Doğu Cephesi

- Ermenilerle mücadele edildi.
- Mustafa Kemal'in en yakın arkadaşlarından Kazım KARABEKİR bu cephede düşmanlara karşı mücadele etti.
- TBMM'nin emriyle Ermenilerin işgal ettiği yerler kurtarıldı.
- Ermenilerle Gümrü Anlaşması imzalandı ve Ermeniler yurdumuzu terk ettiler.

Güney Cephesi

- Fransızlarla mücadele edildi.
- **Şahin Bey ve arkadaşları**: Antep şehrini savundu.
- **Sütçü İmam**: Maraş şehrinde Fransızlara karşı ilk kurşunu attı ve Maraş haklıni cesaretlendirdi.
- **Ali Saip Bey**: Urfa'da Fransızlara karşı savaştı. Urfa halkını örgütlendirdi. Fransızların Urfa'yı terk etmesini sağladı.
- Fransızlarla TBMM arasında Ankara Anlaşması imzalandı ve Fransızlar ülkemizi terk ettiler.
- Kahramanca mücadele ettikleri için TBMM tarafından Antep'e "gazi", Urfa'ya "şanlı", ve Maraş'a "kahraman" ünvanları verildi.

Batı Cephesi

- Yunanlarla mücadele edildi.
- Düzenli ordular kuruldu. Yunanlarla 5 savaş yapıldı.
- **1.İnönü Savaşı (1920)**: Savaşı ordumuz kazandı. Yunanla geri çekildiler.
- **2.İnönü Savaşı (1921)**: Savaşı ordularımız kazandı.
- **Kütahya-Eskişehir Savaşı (1921)**: Savaşı ordularımız kaybettiler. Geri çekilmek zorunda kaldılar. Mustafa Kemal başkomutan seçildi. Büyük bir ordu için hazırlıklar yapıldı.
- **Sakarya Meydan Savaşı (1921)**: Savaşı ordularımız kazandı. Yunanlar geri çekilmeye başladılar.

- **Başkomutanlık Meydan Savaşı (1922):** Türk ordusu Yunanları bir kez daha yendi. Düşmanı İzmir'e kadar kovalıdılar. İzmir kurtarıldı.

Batı Cephesi Kahramanlarımız

Hasan Tahsin: Yunanlar 1919 yılında İzmir'i işgal edince düşmana ilk kurşun sıkan gazetecidir. Onun bu davranışı milletimize cesaret ve umut vermiştir.

Yörük Ali Efe: Yunanlara karşı Aydın'da savaştı.

İsmet İnönü: Batı cephesinde Türk ordularını yönetti. 1.ve 2.İnönü Savaşlarında ordumuza komutanlık yaptı.

Kurtuluş Savaşı Kadın Kahramanlarımız

Kara Fatma (Erzurum, İstanbul ve İzmir de mücadele etmiştir.)

Şerife Bacı (Kastamonu. Cepheye cephane taşıırken yolda donarak şehit olmuştur.)

Tayyar Rahmiye (Adana'nın Fransız işgaline karşı direniş göstermiştir.)

Nazahat Onbaşı (Babasıyla beraber İnönü ve Sakarya Savaşlarına katılmıştır.)

Halime Çavuş (Erkek kılığına girerek savaşılara katılmış, cepheye cephane taşımıştır.)

Gördesli Makbule (Manisa'da Yunanlara karşı direniş gösterdi.)

Emir Ayşe (Aydın'da Yunanlara karşı direniş göstermiştir)

Atatürk ve Kurtuluş Savaşı Kronolojisi

1881- Mustafa Kemal Selanikte doğdu.

1911- Mustafa Kemal Trablusgarp Savaşı'na katıldı.

1915- Mustafa Kemal Çanakkale Savaşında başarılar elde etti.

1918- Birinci Dünya Savaşı bitti.

1918-Serv Anlaşması imzalandı. Düşmanlar yurdumuzu işgal etmeye başladılar.

1918-İngilizler; Musul'u işgal ettiler. İstanbul'a girdiler.

1918-Fransızlar: Adana, Urfa, Antep ve Maraş'ı işgal ettiler.

1918:İtalyanlar: Antalya ve Konya'yı işgal ettiler.

1918: Yunanlar: İzmir'i işgal ettiler.

1918: Ermeniler: Kars ve Sarıkamış'ı işgal ettiler.

- 1919- Mustafa Kemal Samsun'a giderek Kurtuluş Savaşını başlattı.
- 1919- Mustafa Kemal Amasya'ya gitti. Amasya Genelgesi yayınlandı.
- 1919- Mustafa Kemal Erzurum'a giderek kongre yaptı.
- 1919- Mustafa Kemal Sivas'a giderek kongre yaptı.
- 1920- Mustafa Kemal Ankara'ya gitti. TBMM'yi açtı. Meclis başkanı seçildi.
- 1920- Birinci İnönü Savaşı yapıldı.
- 1921- İkinci İnönü Savaşı yapıldı.
- 1921- Mustafa Kemal başkumandan oldu.
- 1921- Sakarya Meydan Savaşı yapıldı.
- 1922- Dumlupınar Başkumandanlık Savaşı yapıldı.
- 1922- Türk Ordusu İzmir'e girdi.
- 1922- Mudanya Ateřkes Anlaşması imzalandı.
- 1923- Lozan Barış Anlaşması imzalandı. Kurtuluş Savaşı sona erdi.
- 1923- Cumhuriyet ilan edilerek Türkiye Cumhuriyeti kuruldu.